

Nova Prava

GLASILO NARODNEGA DELAVSTVA

Skrajno slabe plače

Trgovski pomočniki zahtevajo, da izda kr. banska uprava naredbo, s katero se bodo tudi za zasebne nameščence določile minimalne mezde. Na prvi pogled bi si kdo mislil, da trgovskim pomočnikom ni potrebno postavljati take zahteve. Dejstvo pa je, da je v Sloveniji veliko število trgovskih pomočnikov, ki ne zaslužijo niti toliko, da bi njihove plače dosegle minimalne mezde, ki so določene za nekvalificirane delavce.

Izmed vseh zasebnih nameščenecv so najslabše plačani trgovski pomočniki. Trgovski pomočniki morajo po veliki večini delati po deset ur na dan. Statistika pa kaže, da je v Sloveniji 50,5 % trgovskih pomočnikov in pomočnic, ki zaslužijo pri deseturnem delu le po 2 din na uro, 24,2 % trgovskih pomočnikov, ki zaslužijo na uro po 2,88 din, 22,9 % trgovskih pomočnikov, ki zaslužijo le po 4.— din na uro in 14,6 % trgovskih pomočnikov, ki zaslužijo po 5,74 din na uro. Od 2586 trgovskih pomočnikov in pomočnic zasluži 2379 trgovskih pomočnikov in pomočnic, ali 92,2 % manj ko 1455 din, ali 5,74 din na uro. Če bi trgovski pomočniki in

pomočnice dosegli, da se jim priznajo minimalne mezde vsaj s 4,50 din na uro, to je za 50 % višje kakor so pa po uredbi za minimalne mezde določene mezde za nekvalificirane delavce, bi se najmanj 70 % trgovskih pomočnikov in pomočnic plače zboljšale.

Tudi ostali nameščenci niso dobro plačani in ne zaslužijo toliko, da bi njihove plače dosegale eksistenčni minimum. Tako ima po statistiki Pokojninskega zavoda za nameščence od 9671 zavarovancev 20,75 % manj plače kakor 1000 din na mesec, ali pri osemurnem delu manj ko 5.— din na uro, pri deveturnem delu manj ko 4,44 din na uro in pri deseturnem delu manj kakor 4.— din na uro.

V času, ko se dnevno draže najbolj potrebne življenjske potrebščine, je tem bolj razumljiv klic trgovskih pomočnikov, da se mora nekaj ukreniti, da se zboljša njihovo mizerno gnotno stanje. Tudi vprašanje minimalnih mezd je tem siloviteje stopilo v ospredje in bo moralo biti v najkrajšem času za trgovske pomočnike ugodno rešeno.

Ruski realizem

V politiki se ne sme človek vdajati iluzijam, namišljenim pričakovanjem, ki se nikdar ne bodo izpolnila.

Večkrat se sliši mnenje, da bodo Rusi na ostrini bajonetov prenesli svojo revolucijo v Evropo in potem po vsem svetu. Eni se tega boje, drugi si s tem ustvarjajo nade, a se vendarle eni kakor drugi varajo. Če pogledamo, kako se razvijajo dogodki v Rusiji, vidimo, da so današnji gospodarji Rusije mnogo brali, kako so se v preteklosti razvijali revolucionarni pokreti in da so se pri tem tudi dosti naučili. Toda za časa francoske revolucije sta obstojali dve struji, ki sta se med seboj borili na življenje in smrt. Ena struja je hotela idejo svoje revolucije na ostrini bajoneta prenesti po Evropi, dočim je druga struja hotela na revolucionarnih idejah zgraditi najprej svojo lastno državo, a je drugim državam prepuščala, da sami uveljavljajo svoje gledanje na te države tako, kakor bodo one uravnale svoje odnose nasproti Francoski. Sedanji vlast-

držci ruske države ne bodo vodili ideološke osvajalne vojne, ker bi se izpostavljali nevarnosti, da končajo svojo oblast tako, kakor jo je Napoleon Bonaparte. Da je temu res tako, dokazuje tudi zadnji govor ruskega zunanjega ministra Molotova. Rusi hočejo predvsem zavarovati svoje interese in nastopajo proti drugim narodom tako, kakor oni proti njim. Rusi lahko prav mirno živijo poleg drugega naroda, pri katerem vlada čisto druga ideologija. Rusi nočejo postati fanatični osvajalci, ali husitski apostoli, ali rešitelji narodov. Varajo se oni, ki se neprestano boje ruskega prodiranja, kakor se varajo tudi oni, ki se nadejajo, da se bodo pojavili Rusi z evangelijem nove ideologije v roki. Razumljivo je, da Rusi ne bodo ravnodušni, kakšne ideje vladajo na svetu, kakor je razumljivo, da Rusi ne bodo igrali vloge apostolov idej, ki vrše svoj poklic ne glede na lastni interes samo zaradi svojega višjega poslanstva.

Draginja

Ko smo se pred meseci znašli proti svoji volji sredi novih vojnih grozot v Evropi, smo morali nujno pristopiti k prvim in najvažnejšim ukrepom za zaščito lastne države, lastnega obstoja, lastnega notranjega miru. Vse države so storile potrebne vojne ukrepe, neposredno tem ukrepom pa so sledile uredbe, ki naj bi uredile in usmerjale gospodarsko in socialno življenje v nemirnem vojnem času. Mi formalno nismo v vojnem stanju, smo v stanju čuječe pazljivosti in pripravljenosti, v hudni nevtralnosti, toda ta naš položaj nam nič manj ne narekuje previdnih brig za zaščito naših osnovnih državnih in narodnih obstojnih pogojev. Tudi Jugoslavija je kot eno prvih ukrepov za svojo varnost izdala uredbo o pobijanju draginje. Gotovo je to dejstvo že samo po sebi značilno. Taka uredba pomeni, da je naraščanje cen v času, ko je vso pozornost treba imeti osredotočeno na državne meje, skrajno nevaren pojav, ki nima samo škodljivih socialnih in gospodarskih posledic, temveč škodljivo vpliva tudi na notranje-politično življenje in neti gorivo za ideološka prizadevanja, ki niso v korist družabnemu redu in obstoju države in naroda. Uredba o pobijanju draginje je neko visoko stoječe varnostno znamenje, ki mora vsakega državljanca stalno opozarjati k največji resnosti in treznosti in ga opominjati na osnovne dolžnosti, ki jih ima vsak državljan. Uredba o pobijanju draginje je s formalno pravnega stališča dobra, morda celo zelo dobra; ona predvideva težke kazni, podrobno našteva vse predmete, za katere smo mnenja, da so za življenjski obstoj naroda in države važni. V uredbi so predvideni odbori za pobijanje draginje, z eno besedo: oblasti so dana na razpolago vsa formalno- in materijalno-pravna sredstva, da drži cene življenjskim potrebščinam na zdravi višini.

Toda uredba sama je koncem koncev le kos papirja, ki nima praktične vrednosti, ako uredbu ne spremlja mnogo dobre volje vsakega posameznika, ako ona ne vzbuja in ne vzdržuje smisla za državne koristi, za mir in red v družbi, za disciplino v narodu, za potrebe obstoja sedanjega družabnega reda. Uredba bo takrat imela praktično vrednost, ako bo v vsakem, ki se ga tiče, vzbudila prepričanje, da ima uredba služiti v lastno osebno varnost, predvsem posameznika in onih, ki posedujejo gospodarske dobrine in posredujejo v trgovini med producentom in konsumentom. Uredba služi osnovni zahtevi ljudstva, da izredne razmere v Evropi in v lastni državi nikakor ne smejo ustvarjati vojnih verižnikov in špekulantov, ki bi izkoriščali trpljenje ljudstva in solze mater in otrok v svojo lastno obogatitev.

Zrel narod mora poznati mnogo samodiscipline, mnogo smisla za splošne ljudske koristi, zrel narod mora gledati naprej, sposoben mora biti, da pravilno oceni in spozna vse pojave duhovnega, političnega ali recimo imperijalističnega značaja. V resnih časih mora biti skrbnost ljudskih src in duš kakor granit trda. Posebno težke naloge čakajo v današnjih časih gospodarstvenike in pa delavce in nameščence. Gospodarstveniki imajo v rokah gospodarsko usodo naroda in s tem ključ do socialnega miru in reda. Oni drže v svoji obrambni črti trdnjavsko obzidje, ki naj brani obstoječi družabni red pred razkrojem in boljšeizvazacijo. Prizadevanja gospodarstvenikov nikakor ne smejo biti osredotočena na razmišljanja, kako položaj izkoristiti za svojo denarno obogatitev. Vsa iznajdljivost posameznika in organizacij mora biti usmerjena na voljo sproti odstranjevanju vse, kar vznemirja duhove in s tem slabi države odporne sile in pripravlja razpoloženje množic za škodljive ideologije in načrte sovražnikov zunaj naših mej.

V torek dne 5. decembra se vrši na banski upravi pod vodstvom banske uprave posebna anketa, ki ima velevažen pomen. Tega pomena se morajo zavedati vsi udeleženci ankete. Anketa ima skoraj zgodovinski pomen. Pokazati mora našo sposobnost in našo dobro voljo, da smo pod vsakim pogojem pripravljeni vzdržati red in disciplino in prepričati vse poskuse za boljšeizvazacijo naše zemlje. Napačno bi bilo, ako bi na tej anketi, zlasti gospodarstveniki, pokazali malo dobre volje in iskali samo sredstva, kako braniti svoj lasten interes. Na tej anketi se mora z vso resnostjo in z vso učinkovitostjo pokazati solidarnost vsega naroda in polno razumevanje za socialne interese delovnega človeka, katerega duhovno razpoloženje pomeni pričetek in konec vsega ustvarjanja za varnost naše države in naroda.

Pokret narod. delavstva

Poročilo podpredsednika NSZ tov. dr. Joža Bohinjca na delegatskem zboru NSZ v Laškem dne 19. novembra 1939

Letos je stopila Narodno strokovna zveza v IV. desetletje svojega obstoja in delovanja. S ponosom gledamo v preteklost, z vedrim upanjem gledamo tudi v bodočnost, resno se zavedamo težine današnjih dni. Vemo, da smo si Slovenci in Jugoslovani z neizmernimi žrtvami priborili politično svobodo in ustvarili narodno državo. Pri teh naporih je delavstvo nesebično in vztrajno sodelovalo, s ponosom smemo trditi, da je v mnogih krajih narodno zavednost in jugoslovansko misel branilo le delavstvo proti najrazličnejšim nasprotnikom. Zato narodno delavstvo sme upravičeno trditi, da je pri ustvaritvi naše narodne svobode zelo aktivno sodelovalo. Narodno strokovna zveza je delavstvo vzgajala v narodni zavednosti v času, ko so se druge delavske organizacije ideološko usmerjale izven življenja lastnega naroda.

V svobodni državi hoče delavstvo z enako ljubeznijo in požrtvovalnostjo sodelovali pri izgradnji vseh onih temeljev, ki so za kulturen, socialen in gospodarski napredek naroda in države potrebni. Tudi v novi državi hoče delavstvo biti vseskozi narodno zavedno in državotvorno, daleč stran od vseh defetističnih gledanj in stran od mednarodnih ideoloških zablod.

Duh in srca državljanov

Najkrepkejša obramba za vsako državo je duh in srca državljanov. Ta duh je zdrav in krepak in srca so hrabra in neustrašena le takrat, ako v ljudstvu vlada splošna zadovoljnost. Zato gre naša vrhovna težnja za tem, da se v državi uveljavljajo čista ljudska načela vladanja. Zadovoljnost ljudstva ustvarja demokracija in dobra socialna politična zakonodaja. Naša organizacija je zaščitnica koristi malega delovnega slovenskega človeka in hoče, da mu je socialna zaščita kar najpopolnejša, tako da se delavec v domovini počuti srečnega in da v primeru nevarnosti spozna, kaj hoče in kaj mora braniti. Žalibog naša socialna zakonodaja ni tako napredovala kakor bi bilo to za mlado in neurejeno državo potrebno. V borbi za izpopolnitev socialne zakonodaje in za praktično koristno uporabo te zakonodaje je NSZ vedno stala v prvih vrstah in ni ničesar opustila, kar je pri težkih prilikah za napredek socialne zaščite mogla storiti. Prizadevanja NSZ so v članstvu utrjevala zaupanje do organizacije, jačala so narodno in državljansko zavest članstva in ugodno vplivala na pomirjenje duhov po državi in na konsolidacijo političnih prilik. NSZ je s svojim članstvom ostala važen činitelj v narodnem občestvu in pomemben faktor v razvoju našega gospodarskega in socialnega življenja. NSZ je v kljub sovražnim pritiskom od vseh strani ostala zvesta svoji tradiciji in je vzdržala položaj nositeljice narodne zavesti in državljanske miselnosti med delavstvom. NSZ je hotela vedno ostati izven trenj našega političnega življenja in se je uspešno ubranila vseh nevarnosti, da bi bila potegnjena v politične vrtnice in da bi služila koristim kakršne koli politične stranke. Zato je NSZ ostala vsenarodna in nepolitična delavska organizacija, ki je v polnem obsegu legitimirana, da nosi zastavo v borbi za narodne koristi in za socialni napredek slovenskega delavca. Odločno odklanjamo poskuse, ki hočejo NSZ zmanjševati njeno važnost in pomembnost v slovenskem narodnem življenju. Ta pomembnost je povsod vidna, ker je uveljavljanje duha narodnega delavstva povsod udarno in vztrajno.

Naša bodočnost

Dogodki so nas vrgli v težke čase. Danes ne vemo, kaj bo jutri. V kulturni Evropi je zadivjala nova vojna, nihče ne ve za njen obseg in za njen izid. Naša dolžnost je, da ostanemo izven teh krvavih obračunavanj in da branimo s trezno preudarnostjo in s strjenostjo svojih moči svojo nevtralnost in s tem svoj obstoj. Dobro vemo, da se ne smemo vdajati nobeni lahkomiselnosti in nobenim utvaram, da je naš položaj varen in da so vse nevarnosti za naš narodni in državni obstoj odstranjene. Te nevarnosti so latentne, narod mora zaradi tega biti stalno na straži poln vere v svojo moč in v svoje pravice. Tudi Jugoslavija mora mobilizirati duše in srca, vsak posameznik mora biti na straži, nihče ne sme nezaskrbljen in brezbržen stati ob strani, vsakdo je osebno odgovoren za bodočnost svojo in svojega rodu. Danes divja borba za doseg velikih ciljev. Ta borba se gotovo tiče tudi nas. Izid te borbe mora biti tak, da zajamči nam naš nacionalni in državni obstoj. Svoje odgovornosti napram narodu in državi se mora danes tudi vsak delavec zadati.

Proč z defetizmom

Narodni delavci nočejo biti defetisti. Oni so polni vedrega optimizma in vere v bodočnost naroda in države. Narodni delavci z ničimer nočejo slabiti odporne sile države. Vse hočejo storiti, da jačajo državo v njenih obrambnih ukrepih in pri njenih prizadevanjih za zadovoljivo ureditev notranjega življenja. Narodni delavci dobro vedo, da se v ljudske vrste vtihotapljuje zli duhovi, ki s koristmi ljudstva nimajo dobrih namenov. To so razkrajajoči duhovi, ki hočejo narod in državo pripeljati v položaj razpada in razkroja. Narodni delavci prišepetavanja odklanjajo in nočejo biti sredstvo temnim elementom za doseg znanih ciljev. V svojem vedrem optimizmu in aktivnem zadržanju nasproti potrebam države in naroda pa narodni delavci od javnosti, od posameznikov, od državne zakonodaje in uprave pričakujejo, da bodo interesi malega delovnega človeka v teh gospodarskih nemirnih časih s posebno skrbnostjo in vestnostjo zaščiteni. Socialna zakonodaja ne sme biti neokretna, negibčna, ona mora biti živahna in na vse strani aktivna. Delavec mora biti danes solidnejši v svoji življenjski borbi zaščiten kakor kdajkoli prej.

Borba proti druginji

Prihajajo težki gospodarski časi. Vojna je normalno gospodarsko življenje pognala iz tirov, potrebni so veliki napor, da v gospodarskem in socialnem življenju ohranimo red in preprečimo nevarne zmede. Najnevarnejši pojav sta gotovo špekulacija in izkoriščanje prilik v enostranske sebične koristi. Prvi pojav takih sebičnih stremeljenj je druginja. Druginja ni ničesar drugega kakor hotenje posameznikov, da se ukoristijo na račun splošnosti. Prišla je druginja, ne da bi za to postojali utemeljeni gospodarski razlogi. Res je, da je porast cen za nekatere predmete v narodno gospodarskih pojavih današnjega časa utemeljen. Toda porast cen pa ni utemeljen pri nas v najvažnejših življenjskih potrebščinah onih predmetov, katerih imamo v izobilici doma. To so predvsem potrebščine vsakdanjega kruha. Državna avtoriteta mora biti pri pobijanju druginje na svojem mestu. Uredbe o pobijanju druginje ne zadoščajo. Potreben je energičen aparat, da

se uredi življenje. Pod nobenim pogojem se ne sme zgoditi, da bi sedanje vojne razmere ustvarile tip vojnih veržnikov, na drugi strani pa množico propadajočih in sestradanih državljanov. Naši gospodarstveniki morajo na položaj gledati skrajno mirno in trezno. Ako kdaj, velja zdaj načelo, da bodo težavam le takrat kos, ako bodo imeli pred očmi vseljidske in samo enostranske koristi. Naše gospodarstvo mora dobiti krepko moralno oporo v simpatijah najširših ljudskih vrst. Gorje, ako množice opazijo, da naši gospodarski ljudje ne poznajo vseljidskih koristi. Naše gospodarske korporacije morajo v neločeni skupnosti z enako vestnostjo obravnavati gospodarske kakor tudi socialne probleme. Osnovno načelo mora biti, da ostane življenjski standart ljudstva neokrnjen in zadostna in redna prehrana prebivalstva zagotovljena. Delovno ljudstvo mora biti duševno uravnovešeno in umirjeno. Na ta način bo delovni človek v položaju, da spoštuje nastale gospodarske težave v našem gospodarskem življenju.

Preskrba delavstva

Resnost časa ne dopušča, da bi delavstvo bilo prisiljeno, začeti mezdna gibanja ali drugačne spore za ureditev svojega službenega razmerja. Osnovna zahteva mora zato biti, da mezde ne smejo nikjer biti poslabšane, da se smejo odpovedi in redukcije delavstva vršiti v sporazumu z javnimi oblastmi in delavskimi organizacijami. Delavsko-zaščitna zakonodaja mora biti elastična, da sproti uredi vse, kar zna mirnemu razvoju dogodkov škodovati. Danes so odgovornim ljudem zaupane najdragocenejše stvari, ki jih ima kak narod ali kaka država. Ti odgovorni ljudje morajo biti do globin svojega srca prežeti socialne miselnosti. Napačno je, ako v današnjem času slišimo predloge, ki skrivajo težnje po poslabšanju socialne zaščite. Napačno je, ako mora delavstvo z naporom vseh svojih sil podčrtavati in uveljavljati skromne socialne zahteve, da tako izgublja vero v dobro voljo onih, ki so poklicani, da pomagajo. Temeljne reforme je potrebna zaščita oseb, ki gredo na orožne vaje, in njihovih družin. Ta stvar ne dopušča nobenega odlašanja. Nedopustno je, da posamezniki zakonite določbe interpretirajo z vidika lastnih koristi. Zaščita družin mora ustrezati eksistenčnemu minimumu. Zaščita delovnega človeka pred druginjo mora prav tako ustrezati eksistenčnemu minimumu. Prejemki se morajo z rastočo druginjo avtomatično zboljševati. Kolektivne pogodbe je treba brezpogojno in avtomatično podaljšati, da je ustanovo obratnih zaupnikov treba do skrajnosti spoštovati in sistem teh zaščitnikov delavskih koristi na globino in širino izpopolniti. Delavstvu mora biti dana pravica za svobodnejšo kritiko, pravica za samopomoč in organizirano samobrambo.

Svoboda strokovnega pokreta

V zadnjih letih so za delavsko strokovno gibanje bili hudi časi. Znani so vam načrti, da svobodno delavsko strokovno gibanje na celi črti zatro in uvedejo v strokovni pokret fašistične metode. Pri teh prizadevanjih so kumovali žalibog tudi delavci preko nekaterih svojih strokovnih organizacij. Narodno strokovna zveza je za obrambo strokovnega gibanja krepko povzdignila svoj glas. Usodepolna narodna in državna napaka je bila storjena z ukinitvijo samouprav v delavskih ustanovah in s prenosom teh velevažnih delavskih naprav v oblast posameznih skupin in organizacij in v oblast posameznih političnih teženj. Delavstvo je ta udarec čutilo kot prezir njegove osebnosti, njegovih pravic in njegovega pomena v narodnem in državnem živ-

ljenju. S posebno deputacijo smo ministru za socialno politiko predložili te razmere in predložili svoje zahteve. Do sedaj je ostalo samo pri besedah g. ministra, s katerimi je tudi on obsodil postoječe stanje. Prepričani pa smo, da bo nov duh v državi vrnil tudi delavstvu njegov vpliv na upravo delavskih ustanov. Smatramo v današnjih časih za neodpušljiv nacionalni greh vsak korak, ki spremembo režima v delavskih ustanovah ovira. Povemo, da vsakdo, ki iz lastne iniciative ne kaže prizadevanj za spremembo teh režimov nosi usodepolno odgovornost za miselnost delavstva in za njegovo duhovno vdanost narodu in državi.

Napadi na nas

Narodno strokovna zveza se z dejavnostjo in moralno pridružuje vsem ukrepom svobodnih delavskih strokovnih organizacij, ki streme za demokratizacijo državnega in nacionalnega življenja, za pojačanje socialne zaščite našega delavstva in za pojačanje moralne avtoritete in kulturne vrednosti slovenskega delavca. Izogibati se hočemo vseh ideoloških trenj in borb, ker vemo, da čas od nas zahteva drugačnih ustvarjanj. Na žalost opažamo, da na Narodno strokovno zvezo tudi od delavskih strokovnih organizacij lete napadi in udarci. Vse to seveda naša organizacija z resno samozavestjo odbija in obžaluje, da ne kažemo volje za važnejša dejanja, ki so za usodo delavskega razreda bolj usodepolna.

Sokoli smo!

Narodno delavstvo od nekdaj ceni moralno, nacionalno in vzgojno vrednost našega Sokolstva. Smatramo, da je Sokolstvo sposobno, da mnogo pripomore k demokratizaciji odnošajev v družbenem življenju k zboljšanju socialnega položaja delavstva in k splošni kulturni povzdigi naroda. Obžalujemo, da je Sokolstvo predmet dnevnih političnih napadov in preganjanj, ker je izven dvoma, da pripadniki Sokolstva hranijo v sebi dragocene moralne vrednote, katere mora vsakdo, ki spoštuje važnost etike in morale, z vso resnostjo braniti. Večino članstva v Sokolstvu tvorijo delavci, zato upravičeno zahtevamo, da je Sokolstvo vedno in povsod zvesto svojim visokim etičnim in socialnim idealom in neprestano borbeno za doseg boljšega odnosa človeka do človeka, naroda do naroda. Na delegatskem zborovanju smo dolžni, da ta apel naslovimo na Sokolstvo, da na ta način tesneje povežemo duše slovenskega delavstva s plemenitimi hotenji jugoslovanskega Sokolstva. S to povezanostjo smo tesneje združeni z vsenarodnim občestvom in usposobljeni, da nasproti ničemur nismo indiferentni, kar je sposobno, da to občestvo dviga duhovno in moralno. Mi hočemo, da nas vsakdo prizna kot pozitiven element v borbi za lepšo ljubezen med ljudmi in za čistejšo pravico na svetu.

Slovanstvo

Narodni delavci nismo izgubili vere v zgodovinsko poslanstvo slovanskih narodov. Živimo v prepričanju, da je v slovanskih narodih skrito mnogo bogastva, s katerim bodo ti narodi osrečili človeški rod. V slovanskem značaju je socialnost bistvena lastnost, dobrota srca je okras slovanskega človeka, dobrota in milina vodita prizadevanja slovanskih narodov. Mi slovenski in jugoslovanski delavci smo se zato vedno prijetno počutili v družbi naših čehoslovaških bratov, ki niso skoraj nikdar zamudili prilike, da so nas počastili na naših delegatskih zborovanjih. Čehoslovaškemu delavstvu veljajo tudi danes naši pozdravi z željo, da njihova prizadevanja za boljšo bodočnost naroda rode velike uspehe.

TEKOM TEDNA

Mezdna gibanja

O indeksu

Indeks o življenjskih potrebščinah sestavljamo tako, da pokažemo minimum potrošnje za živila, za obleko, za obutev, za stanovanje in za kurjavo in da ugotovimo, kako se gibljejo cene. Na podlagi indeksa za življenjske potrebščine potem delavci zahtevajo, da se jim mezde zboljšajo, kakor hitro so se življenjske potrebščine podražile. Živimo v času, ko draginja stalno narašča. Indeks cen je zato zelo važen pri vsakem mezdnom gibanju. Treba pa je, da obe stranki, ki prideta v poštev pri mezdni gibanjih, priznata verodostojnost indeksa. Do sedaj se je večkrat zgodilo, da delodajalci indeksa o življenjskih potrebščinah, če so ga sestavili delavci, oziroma njihovi predstavniki, niso priznali in so trdili, da je sestavljen s pretiranimi tržnimi cenami z edinim namenom, da pokaže velik porast draginje in s tem podkrepiti zahtevo, da se mezde čim bolj povišajo. Ta ugovor proti verodostojnosti predloženega indeksa je bil navadno iznešen samo zato, da oslabi zahtevo delavcev, da se plače zboljšajo. Nujno bi bilo zato potrebno, da se prične uradno sestavljati indeks, ki ustreza življenjskim razmeram v Sloveniji. Tak služben indeks naj bi sestavljala banska uprava s posebno komisijo, v kateri bi sodelovale gospodarske in delavske korporacije. Tako objektivno sestavljen indeks bi potem nesporno lahko služil pri mezdni pogajanjih, katerih se nam baš v sedanjih časih mnogo obeta.

— **Odločilni trenutki.** V notranji politiki se bližamo odločilnim trenutkom. Odločilo se bo, kdaj se razpiše volitve v narodno skupščino. Trdi se, da bo novi volilni red demokratičen, da bo predpisal tajne in proporcionalne volitve. V zvezi z volitvami se govori tudi o tem, da se sestavi volilno vladno, v kateri bi sodelovale vse stranke, ki so se udeležile volitev v bivšo narodno skupščino. Navzlic temu pa, da je velika večina odločujočih političnih činiteljev za čimprejšnji razpis volitev, se še vedno slišijo zahteve, da se volitve odlože vse dotlej, dokler ne bo izvršena reorganizacija države. Te zahteve poudarjajo predvsem oni, ki se — boje volitev. Tako notranje — kakor tudi zunanje politični položaj države pa zahteva, da se volitve razpišejo. Pogrešno bi bilo, če bi odlašali z volitvami, ker država v teh viharnih časih ne more biti brez narodne skupščine. Le na resnično zastopstvo naroda se lahko nasloni državna politika. Kdo pa predstavlja danes mišljenje naroda, nihče ne ve. To neznanje morejo razčistiti le volitve.

— **Vojaški podpor** je bilo po uradnih podatkih izplačanih do sedaj za 12.589.547 dinarjev. Od tega so dobili vojni obvezniki v banovini Hrvatski 5.4 mil. din., v dunavski banovini 2.5 mil. din., v dravski 962 tisoč din., v vardarski 746 tisoč din., v zetski 521 tisoč din., v moravski 353 tisoč din. in na področju uprave mesta Beograda 460 tisoč dinarjev.

— Na občnem zboru Pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani so se oglašili tudi Hrvatje k besedi in zahtevali, da se dalmatinske zavarovalnice takoj priključi zagrebškemu Pokojninskemu zavodu. Tej zahtevi nihče ne ugovarja in je gotovo prav, da so dalmatinski zavarovalni člani zavoda, katerega delokrog se z novo ustanovljeno banovino Hrvatsko razteza tudi na Dalmacijo. Slovenski za-

stopniki so na občnem zboru Pokojninskega zavoda samo pripomnili, da naj se socialno zavarovanje v celoti reorganizira in da naj se obenem s kompetenco ljubljanskega Pokojninskega zavoda v Dalmaciji ukine tudi kompetenco Suzorja in Merkurja v Sloveniji. Tako važnih vprašanj se ne sme reševati samo na pol in razmejevati socialne ustanove le tam, kjer je slučajno vseč Zagrebu.

— **Cestna dela v Sloveniji.** Po državnem statističnem letopisu se je državnih del izvršilo v celi državi od leta 1935 do 1938 za 1412 milijonov dinarjev, od tega v dravski banovini za 36.4 mil. dinarjev, ali 2.6% od celotnega zneska, ki se je potrošil za celo državo. Če bi dodelili Sloveniji delež za cestna dela na podlagi števila prebivalcev, tedaj bi morala dobiti od celotne vsote vsaj trikratni znesek, ali preko 11 milijonov dinarjev. Če bi pa dobila Slovenija odgovarjajoči znesek po davčni obremenitvi, potem bi pa morala dobiti za gradnjo državnih cest celo 195 milijonov dinarjev, ne pa 36.4 milijone dinarjev kot jih je v resnici prejela. Najlaže se pri cestnih delih zaposli brezposelne delavce. Slovenija bi najmanj polovico brezposelnih delavcev zaposlila samo pri državnih cestnih delih, če bi bila deležna kreditov, ki ji gredo po njeni davčni moči.

*

Vpisi v delavske knjižice

Pokrenjena je bila akcija, da se «uredba z zakonsko močjo o legitimacijah delavcev in nameščencev» dopolni še z določbami glede vpisovanja kvalifikacije priučenih delavcev in onih delavcev, ki stalno vrše dela profesionistov, a niso iz kakršnega koli razloga položili pomočniškega izpita.

Za delavce je namreč izredno važno, da je v poslovno knjižico vpisana njegova strokovna usposobljenost, ker je s tem povečana možnost boljše zaposlitve ter olajšano iskanje službe.

Število priučenih delavcev je izredno veliko v industriji (jeklarne, žičarne, tekstilne tovarne, usnjarske tovarne, tovarne kovinskih izdelkov itd.) in bi bili vsi ti delavci prizadeti, ako bi bilo vpisano v knjižico, da so navadnji pomožni delavci, dejansko pa so tkalci, navijalci, snovalci, predilci, čistilci kard, topilci, valjalci, motalci, varilci, žičarji itd.

Veliko je tudi število delavcev, ki stalno vrše **profesionistovska dela**, a nimajo učnih spričeval. Teh delavcev je zlasti dosti v stavbni stroki, med zidarji, ki že leta in leta vrše zidarska dela.

V zadevi vpisovanja podatkov polkvalificiranih in priučenih delavcev, ki nimajo položenih pomočniških izpitov, v nove poslovne knjižice je osrednja uprava za posredovanje dela pod št. 70/4351—1939 izdala naslednje rešitev:

«Stalna pošvetovalna komisija za poslovne knjižice je izdala odlok naslednje vsebine:

1. da sta rubriki 8 in 9 na četrti strani poslovnih knjižic namenjeni le za vpisovanje kvalifikacije v smislu določb obrtnega zakona, ki dajejo podlagi za samostojno izvrševanje obrta.
2. Za vse one osebe pa, ki ne posedujejo niti vajeniške niti pomočniške kvalifikacije v smislu določb obrtnega zakona, se ima vpisati **značaj njihove stalne ali pretežne zaposlitve na drugi strani poslovne knjižice v rubriko «glavno zanimanje (poklic)».**

Opozarjamo vse prizadete delavce, da zahtevajo, sklicujoč se na gornji odlok, vpis vrste njihove zaposlitve na drugi strani poslovne knjižice.

Papirniška stroka

Delavstvo tovarne Tanin v Medvodah je vložilo zahteve za povišanje mezd. Zahtevo utemeljujejo s porastom draginje, zaradi katere je delavstvo najbolj prizadeto. Vodstvo tovarne je odgovorilo, da je vlogo prejelo in vzelo na znanje ter jo poslalo v Zagreb na centralo. Upamo, da bo centrala v kratkem rešila vso zadevo in da bo delavstvo tovarne tanin v Medvodah dobilo primeren povišek.

Tudi v Vevčah se je vršil sestanek papirničarjev; to pa zaradi nameravanega mezdne gibanja, ki se je začelo v Medvodah. Kakor smo že poročali, bo papirniško delavstvo, t. j. iz Goričan in Vevč, vložilo enotne zahteve za povišanje mezd zaradi nastale draginje. Podrobno bomo poročali v prihodnji številki.

Rudarska stroka

Kakor smo že poročali, je delavstvo rudnika Pečovnik že od meseca avgusta v mezdnom gibanju, ki se bo predvidoma zaključilo že ta teden in da bo delavstvo dobilo vsaj delno to, kar je zahtevalo. Prva razprava, ki se je vršila na rudniku dne 16. t. m., je bila brezuspešna in smo o njej na tem mestu že poročali. Druga razprava pa se bo vršila ta teden in upamo, da bo zadnja. Sedaj ne gre samo za regulacijo mezd, temveč bo istočasno izvedena tudi akcija, da se mezde prilagodijo naraščajoči draginji.

Tudi delavstvo TPD je v mezdnom gibanju zaradi naraščajoče draginje, o čemer smo že poročali in se je v tej zadevi že vršila konferenca pri Delavski zbornici, od koder so bile tudi poslane zahteve TPD, da se delavstvu z ozirom na naraščajočo draginjo uredi mezde in da se skličejo razgovori z ozirom na člen 26. kolektivne pogodbe. Upamo, da bo do razgovorov prišlo vsak čas in da bo TPD tako uvidevna, da bo delavstvu sorazmerno s porastom draginje zvišala mezde. Delavstvo zahteva draginjske in rodbinske doklade, do katerih je povsem opravičeno.

Istočasno pa se bodo vršili razgovori za regulacijo mezd tudi za delavstvo apnenic in kamnołoma v Zagorju in cementarne v Trbovljah ter upamo, da bo tudi to delavstvo dobilo primeren povišek, da bo laže prenašalo težko breme današnjega časa.

Stavbna stroka

Na vlogo, katero so poslale strokovne organizacije delodajalcem, smo dobili negativen odgovor in smo tozadevno že pisali na tem mestu. Z ozirom na ta negativen odgovor pa so se organizacije poslužile člena 19., t. 2. kolektivne pogodbe in zaprosile kr. bansko upravo — Inspekcijo dela, da skliče čimprej razgovore zaradi sklenitve nove kolektivne pogodbe.

Shod rudarjev v Trbovljah

Zaradi novo nastalega položaja ter spričo pritiska delavstva na strokovne organizacije so te zaradi

naraščajoče draginje sklicale v torek, dne 28. novembra t. l. shod rudarskega delavstva v Trbovljah. Shod je bil sijajno obiskan, saj lahko trdimo, da je bilo okoli 1500 delavcev navzočih, ki so z vso pozornostjo zasledovali poročila funkcionarjev strokovnih organizacij. Zastopniki strokovnih organizacij ter načelnik II. rudarske skupine so podali podrobna poročila o težkem stanju, katerega danes preživlja delavstvo ter o ukrepih, ki so jih zaradi tega podvzele vse strokovne organizacije, da se čimprej zaščiti delavstvo pred naglim porastom draginje in pred špekulacijo. Iz vseh teh podrobnih poročil je bilo razvidno, da so strokovne organizacije storile vse, kar je bilo v njih moči in ker imajo te edino možnost, da izboljšajo delavski položaj v tem, da se zvišajo delavske mezde, je bila pokrenjena akcija pri TPD, kateri je bila poslana posebna vloga. V tej vlogi so strokovne organizacije navedle podrobne podatke in dokazale upravičenost delavskih zahtev po regulaciji delavskih mezd.

Navzoče delavstvo je vsa poročila z odobravnjem vzelo na znanje. Delavstvo je zahtevalo, da jim TPD izplača draginjske in rodbinske doklade sorazmerno s porastom draginje in da se maksimirajo cene.

Splošna akcija

Narodna strokovna zveza je z ozirom na težak položaj, katerega preživlja delavstvo zaradi naraščajoče draginje, napravila potrebne korake pri odločujočih činiteljih. Na konferenci Delavske zbornice, ki se je vršila dne 20. novembra, smo predlagali, naj se prične z akcijo, da se zviša vsemu delavstvu v Sloveniji mezda sorazmerno z naraščajočo draginjo. Delavska zbornica je poslala vlogo na kr. bansko upravo, nakar je g. ban sklical anketo, na kateri se bo razpravljalo o prilagoditvi mezd naraščajoči draginji. Vabilo na anketo se glasi:

«V poslednjem času je zaznamovati, da so začele znatno naraščati cene blaga raznim obrtnim izdelkom in kmetijskim proizvodom. Ker se med drugim posebno občutno dvigajo zlasti tudi cene življenjskih potrebščin in je mogoče pričakovati zaradi izpremenjenih razmer tudi še nadaljnega zvišanja cen, je potrebno, da se prilagodijo naraščajoči draginji tudi zaslužki delavcev, odnosno nameščencev.

Zato razpisujem — upoštevajoč določbe člena 5 uredbe o določanju minimalnih mezd, sklepanju kolektivnih pogodb, poravnanju in razsodništvu — anketo pod vodstvom kraljevske banske uprave zaradi porazgovora med delodajalskimi organizacijami o možnosti in načinu regulacije mezd, odnosno zaslužkov v skladu s cenami, na dan 5. decembra ob 9 dopoldne v knjižnični dvorani palače kraljevske banske uprave na Bleweisovi cesti 10, II. nadstropje.

Ankete se bo udeležila tudi Narodna strokovna zveza.

Iz naših delavskih krajev

Ljubljana

Zveza gospodinjstkih pomočnic priredi 8. decembra 1939 ob 15. uri popoldne v dvorani Delavske zbornice dobrodelno prireditev v korist zavetišča ZGP za brezposelne. — Spored: 1. Nagovor: govori predsednica ZGP gđc. Franja Petričeva. 2. Vesela koračnica: tamburaški zbor NSZ. 3. Gregorčič: Življenje ni praznik, recitira gosp. pomočnica. 4. Dr. Ipavec: Predica, pevski zbor ZGP. 5. Zdravica Slovincem: tamburaški zbor NSZ. 6. Lah: Ujeti ptiček: komičen prizor v dveh dejanjih. 7. Valček: tamburaški zbor NSZ. 8. Anton Aškerc: Svetinja, recitira gospodinjstka pomočnica. 9. Laharnar: Tiček, pevski zbor ZGP. 10. Vita in Asta: tamburaški zbor NSZ. — Konec ob 18. uri in pol. — Cene, Sedeži: din 20, 15, 10, 8, 5. Stojišča din 3. Predprodaja vstopnic je v društveni pisarni Zveze gospodinjstkih pomočnic v Wolfovi ulici št. 10/L, dvorišče, in v trafiki OUZD. — Za obilen obisk se priporočajo gospodinjstke pomočnice.

Žiri

Spričo izjemnega položaja, ki je nastal zaradi hitrega porasta cen, je tudi čevljarstvo delavstvo v Žirih občutno prizadeto in bo treba pokreniti vse, da se temu delavstvu vsaj deloma odpomore. Zaradi tega se bo vršil v nedeljo dne 3. decembra ob 1. uri popoldne sestanek vsega delavstva v dvorani občinskega doma, na katerega bo prišel tudi zastopnik centrale, ki bo poročal o izjemnem položaju ter o vseh tekočih zadevah. Tu se bo tudi sklenilo, kaj naj se ukrene, da se bo delavstvo pravilno zaščitilo.

Zato pozivamo vse tovariše in tudi ostale delavce, da se tega sestanka gotovo udeležijo.

Pečovnik

V nedeljo dne 26. novembra se je vršil v Celju sestanek vsega delavstva rudnika Pečovnik, ki se prav sedaj nahaja v meznem gibanju. Na žalost pa moramo ugotoviti, da je bila udeležba zelo slaba z ozirom na položaj, v katerem se to delavstvo nahaja. Čas bi že bil, da se tudi to delavstvo iztrezni ter da posveti svojim strokovnim organizacijam in njihovem delu večjo pažnjo ter se zanima vsaj za stanovska vprašanja in za mezna gibanja, katera sprožijo sami. Na sestanku se je obravnaval položaj tega delavstva in smo prišli do zaključka, da je treba v najkrajšem času sklicati ponovne razgovore z vodstvom podjetja, da se delavstvu regulirajo mezde in da se rešijo tudi ostala vprašanja, ki jih je delavstvo predložilo podjetju.

Mi upamo, da bo zadeva v najkrajšem času rešena. Želimo pa, da delavstvo več ne godrnja, temveč da stopi v delavsko organizacijo, podpre naše delo in s tem koristi sebi.

Podpeca

V zadnji številki smo priobčili članek zaradi postopka raznih trgovin pri naraščanju in padanju draginje. In prav zaradi tega članka se gotovi razburjajo ter celo groze s sodiščem. Ne vemo pa, če je razburjenje teh ljudi upravičeno, kajti v članku nismo nikogar imenovali; ako pa želijo vedeti, jim

lahko dokažemo, da je naša trditev upravičena.

V nedeljo dne 26. novembra se je vršila širša seja naše podružnice. Obisk je bil prav sijajen. Na seji se je razpravljalo o zelo aktualnih delavskih vprašanjih. Želeli bi, da se prihodnjič vsi tovariši udeležijo takih razgovorov.

Vse one tovariše, ki so v zaostanku s članarino, prosimo, da jo čimprej poravnajo in nam tako olajšajo delo v podružnici.

Loke

Položaj pri nas je prav slab in smo glede mezd prav na isti višini, kakor smo bili v času rudarske krize, kljub temu, da delamo vse dni. Vzrok temu pa je naraščajoča draginja, ki z dneva v dan raste, tako da naše plače ne zadostajo niti za preživljanje.

Mi smo že lansko leto ob priliki spremembe kolektivne pogodbe predlagali, da se kolektivna pogodba uredi času primerno ter enostavno, ne pa tako, kakor se je to storilo, in tako, kakor imamo sedaj v kolektivni pogodbi, kar absolutno ne ustreza duhu časa. Če pogledamo akordne postavke, bi človek mislil, da je ta uredba dobra, v resnici pa ne vsebuje ničesar. Ena največjih napak je ta, da je v teh postavkah «od — do», od česar delavstvo nima prav ničesar, kajti po večini se uporablja le «od», dočim «do» sploh ne pride do upoštevanja. Težak položaj je tudi pri vpadih, ki se delajo, in pri raziskovanju, kajti akordna postavka ne ustreza. Tu je najtežje delo, človek mora biti previden, plača pa je po večini minimalna. Čez dalje bolj se vidi, da je bila naša trditev pravilna in bodo naše postavke, ki smo jih predlagali, morale priti slej ali prej do veljave in jih bodo z veseljem sprejeli tudi tisti, ki so jih prvotno odklanjali. Pri vseh teh delih v revirjih je preveč štedljivosti, tako da človek izgubi vse veselje do dela, posebno, ker se premalo upošteva napor, ki ga to delo zahteva.

Danes se sliši, da so naše razmere sijajne, ker se dela s polno paro, kar je povsem res, toda v resnici nam ne preostaja prav ničesar, nasprotno nam celo primanjkuje, najbolj pa ta primanjkljaj občutijo številne družine in smo prav za prav na istem, kakor smo bili v času krize. Delavstvo postaja malodušno, kar pa ni pravilno, kajti naš sedaj bi se moralo tesno okleniti strokovne organizacije in dvigniti svoj glas. Vsi delavci bi se morali zavedati svoje stanovske dolžnosti ter se strniti v močno organizacijo, s pomočjo katere bi dosegli ono, česar danes nimamo. Dokler časa pa stoji delavstvo izven organizacije, je vsaka kritika neupravičena, kajti povsem razumljivo je, da je kritizirati lahko, težje pa je delati. Ker smo v težkih časih in so pred nami velike naloge, ki jih bo treba rešiti, mora delavstvo uvideti, da je edina rešitev v strokovni organizaciji, ki neumno dela za rudarsko delavstvo in bi jo prav zaradi tega morali vsi podpreti, da bi bilo njeno delo uspešno.

Jesenice

V nedeljo dne 26. novembra je imela podružnica članski sestanek, na katerem so podali funkcionarji svoje poročilo. Obravnaval se je tudi položaj, ki je nastal zaradi naraščajoče draginje. Tov. Zupan je podal poročilo o splošnem položaju delavstva, s poseb-

nim ozirom na razmere pri KID. Poročal je tudi o delu deputacije, ki je bila v Beogradu pri ministrstvu za socialno politiko in ministrstvu za šume in rudnike, katerima so bile izročene posebne spomenice. Tov. Piber je podal poročilo o delovanju obratnih zaupnikov ter o anketi, ki se je vršila pri ravnateljstvu KID. Iz izjav g. ravnatelja je razvidno, da bo v doglednem času podjetje ugodilo vsem delavskim zahtevam in bo tako to pereče vprašanje rešeno.

Tov. Žen Tine je podal posebno poročilo o gospodarskem položaju delavstva, s posebnim ozirom na naraščajočo draginjo. Iz poročila je razvidno, da je položaj delavstva zelo slab in da bo treba ukreniti vse, da se delavstvo zaščiti. Edino razveseljivo dejstvo je to, da imamo na Jesenicah primeren regulator, ki ne dopušča, da bi se cene dvigale tako, kakor v ostalih krajih in trgovinah, t. j. namreč Kašta (KID), ki s svojimi cenami ne skače tako navzgor kakor ostale trgovine. Izdana je sicer uredba o pobijanju draginje in so se ustanovili že posebni odbori za pobijanje draginje, toda pri nas ni opaziti dela teh odborov. Zato bodo morale vse strokovne organizacije budno paziti, da bodo zaščitile delavstvo in v pravem času storile vse, kar je potrebno. Prav zaradi te situacije in nejasnega položaja je bila soglasno sprejeta posebna resolucija: «Podružnica NSZ na Jesenicah je na svojem članskem zborovanju dne 26. novembra t. l. sklenila opozoriti Izvrševalni odbor NSZ v Ljubljani, da naj zastopa na pristojnih mestih naslednje stališče:

1. Potrebno je, da se prepreči dvig cen življenjskim potrebščinam in da se določijo enotne maksimalne cene.

2. Protidraginjski odbori naj izvrše svojo dolžnost in naj odločno nastopijo proti vsem špekulantom in verižnikom.

3. Ugotovljamo, da se cene življenjskim potrebščinam dvigajo iz dneva v dan v taki meri, da je resno ogrožen položaj konzumenta — malega človeka —, tako da ga tudi trenutni dvig zašluzkov ne reši propasti.»

Prošnja za enkratni prispevek

Strokovne organizacije so tudi letos v imenu delavstva zaprosile KID, da ta izplača vsemu delavstvu v Božiču enkratni prispevek. Organizacije so prosile, da naj bi bil ta prispevek enak za vse delavstvo KID.

Ker je delavstvo baš sedaj v težkem položaju, upamo, da bo KID upoštevala njegove želje in bo tako delavstvo tudi letos dobilo ta božični prispevek.

V nedeljo dne 26. novembra t. l. je umrl naš tovariš Kralj Franc, delavec KID, v starosti 61 let. Pri KID je bil zaposlen 40 let. Ker pa je službo dvakrat prekinil, se mu bo štelo v pokojnino le 29 let. Usoda pa mu ni bila mila in je po svoji dolgotrajni boleznini umrl. Pogreb se je vršil v torek dne 28. novembra t. l. na jeseniško pokopališče. Udeležba sama je pokazala, da je bil pokojnik priljubljen med svojimi sodelavci in tovariši. Podružnica se je polnoštevilno udeležila pogreba s svojim praporom. Tovariši pa so mu poklonili tudi lep venec. Na zadnji poti ga je spremljala tudi sokolska godba, ker je bil njen podporni član.

Blagemu tovarišu naj bo lahka zemlja, njegovemu sorodstvu pa izrekamo naše iskreno sožalje!

«Zveza narodnih žena in deklet» z Jesenic prav pridno vrši svoje delo. Pripravljajo veliko obdaritev otrok in zato že sedaj pridno nabirajo darove. Obdaritev se bo vršila 24. decembra.

Vsi, ki bi bili radi obdarjeni, naj se prigrasijo v Narodni strokovni zvezi med uradnimi urami v pisarni.

V nedeljo dne 3. decembra ob 15. uri popoldne se bo vršilo javno žensko zborovanje v prostorih Sokolskega doma na Jesenicah. Glavna točka dnevnega reda je ženska enakopravnost in njena aktivna volilna pravica. Poročala bo zastopnica Jugoslovanske ženske zveze iz Ljubljane.

Tovarišice! Udeležite se tega zborovanja in pokažite svojo zavednost.

Slov. Javornik

V jeseni leta 1926. je narasla Sava odnesla most, ki je spajal Javornik z Blejsko Dobravo. Tedaj je bila dana obljuba, da se bo ta most ponovno postavil, kajti izkazalo se je, da je nujno potreben. Na žalost pa moramo ugotoviti, da je minilo že trinajst let, a mostu ni še do danes. Da je ta most res neobhodno potreben, sledi iz tega, da gre dnevno preko zasilne brvi do 1000 oseb. Od teh je 500 tovarniških delavcev, ki so navezani na to edino zvezo med Javornikom in Blejsko Dobravo. To delavstvo pa plača letno okoli 160 tisoč dinarjev davka. Ker so pa večina izmed njih tudi lastniki majhnih posestev in hišic, bo ta davčna obremenitev še veliko večja in zato ti upravičeno zahtevajo, da se čimprej most obnovi. Most pa je potreben tudi iz splošnih gospodarskih ozirov in upamo, da bodo vendar odločujoči krogi uvideli, da se z graditvijo mostu ne da več odlašati.

Prav sedaj tečeta dve pravdi proti občinama, in sicer obe zaradi mostu. Zgodila se je namreč nesreča, pri kateri je našel smrt g. Zugovich, ki je z mokre brvi padel v Savo. V drugem primeru pa se je utopil konj, ker si je hotel voznik skrajšati pot, pa je pognal konja v Savo. Če bi bil most, bi bile vse te nesreče preprečene.

Zaradi mostu se je ukrenilo že vse potrebno in storjenih je bilo mnogo intervencij od vseh institucij in posameznikov. Toda uspeh je bil ta, da so se napravili načrti, ki leže pri kr. banski upravi v Ljubljani. Odobren je bil že celo kredit o znesku 500.000 dinarjev, sedaj pa ni menda niti denarja niti mostu. Pri vsakokratnih volitvah nam vsi kandidati vedno obljubljajo most, po volitvah pa odnese voda obljube in most. Pred nedavnim je v tej zadevi ponovno posredovala posebna deputacija pri g. banu, kateri je obljubil, če bo na razpolago kredit, da se bo spomladi 1940 pričel graditi ta most. Ljudstvo pa zahteva, da se mora ta most na vsak način zgraditi, kajti davčna obremenitev kraja in interes prizadetih posameznikov je tako velik ter njihova zahteva tako upravičena, da povsem upravičeno zahtevajo, da se po trinajstih letih obnovi ta most. Mi upamo, da bo kr. banska uprava upoštevala želje davkoplačevalcev ter našla kredit za novi most preko Save.

Vse tovariše obveščamo, da je naša pisarna odprta od 9. do 12. in od 14. do 18. ure vsak dan, v nedeljo pa od 9. do 12. ure dopoldne. V pisarni je nameščena posebna moč, ki bo dala vse potrebne nasvete.

Ugoden nakup manufakture pri
I. TRPIN - U

Oglejte si izložbe. Blago in cene govorijo